

Humaniora er det frie samfunds byggesten

Kaur, Ravinder

Published in:
Dagbladet Politiken

Publication date:
2017

Citation for published version (APA):
Kaur, R. (2017). Humaniora er det frie samfunds byggesten. *Dagbladet Politiken*.

Humaniora er det frie samfunds byggesten

UDDANNELSE

RAVINDER KAUR,
LEKTOR I MODERNE INDIEN-STUDIER,
HUMANISTISK FAKULTET, KØBENHAVNS UNIVERSITET

DET ER forår, tusindvis af unge søger om optagelse på de videregående uddannelser, og traditionen tro er humaniora i søgelyset. Vel at mærke på den negative måde. Således kan man næsten dagligt læse skræmmehistorier i danske medier om humanistiske studier og deres høje ledighedstal, lave løn og generelt dystre fremtidsudsigter.

Tidligere på måneden uge nåede denne humaniorabashing nye højder. P1 Business på DR sendte radioprogrammet 'Studievalg', som var et slags reality-show, hvor en »ung ansøger, som er i tvivl om studievalg« diskuterer sine fremtidige muligheder med repræsentanter fra Dansk Industri, Microsoft og Akademikerne.

Den unge ansøger havde overvejet at læse filosofi, medicin eller til ingeniør. Men i programmet var der sammenfattende ét budskab, som gik igen: Humaniora betyder arbejdsløshed.

De forskellige deltagere i programmet kappedes nærmest om at overbevise stakkels Nikolai om at blive ingeniør eller at læse til læge. For som Charlotte Rønne fra DI sagde: »som filosof bliver du aldrig den, der frelser verden«.

Som lytter kunne man få den tanke, at der var tale om en meget gammel genudsendelse. Det var, som om tiden var skruet tilbage i DR-studiet. Deltagerne i programmet havde tilsyneladende styr på verdensordenen, og der var ingen, der skænkede Brexit, Trump og det alvorlige pres på vores liberale demo-

kratiske værdier en tanke. Udtryk som 'det postfaktuelle samfund', 'falske nyheder' og 'alternative sandheder' blev aldrig nævnt.

Sandheden er, at vi befinder os i en historisk vigtig epoke, hvor vores prioriteter i uddannelsessektoren vil få afgørende betydning. Humaniora er helt centralt i kampen for et retfærdigt samfund med aktivt deltagende borgere, der selv kan skille fakta fra fiktion. Humaniora udgør ryggraden i et liberalt samfund. Den lærer os, hvordan mennesker oplever verden, og hvordan vores interaktion med hinanden skaber verden.

Humaniora udgør forskellen på åbne og lukkede samfund og er ikke bare flødeskum på lagkagen, man kan fravælge, når magthaverne synes, det er oportunt. Humaniora er helt essentielle byggesten, som vi ikke kan undvære.

DERFOR GAVNER det heller ikke vores samfund eller kommende generationer, at vi sætter humanister op imod ingeniører. Det er en falsk kamp. Vi har i stedet brug for en anden uddannelsesmodel.

Forstil dig et scenarie, hvor studerende bliver opfordret – måske ligefrem belønnet – for at tage et eller to kurser som sidefag i en anden disciplin fjernt fra deres hovedfag. En studerende, der læser medicin, kunne tage et par kurser i filosofi for at forstå etikken bag kloningsteknologi. En ingeniørstuderende kunne læse om kulturel praksis og forhandlinger i f.eks. Indien eller Kina for at skabe nye teknologier. Og en studerende på humaniora kunne omvendt tage kurser i it-programmering eller statistik. Mulighederne er mange.

Jeg siger ikke, at vi skal have flere tværfaglige uddannelser, hvor disciplinerne bliver blandet sammen, med risiko for overfladisk viden. Men det bør

være nemmere for studerende at sætte sig ind i mere end én slags viden. Jeg er selv uddannet i historie-antropologi, men forsker i handelshistorie og økonomisk-kulturelle forandringer i Indien. At læse finansielle rapporter, statistik og økonomiske prognoser er en helt naturlig del af mit daglige forskningsarbejde.

DESVÆRRE ER humaniorabashing i dag blevet ekstremt populært. I P1-programmet spørger studieværten på et tidspunkt repræsentanterne fra erhvervslivet, om de kan garantere, at der er et job til Nikolai, hvis han bliver læge eller ingeniør. Nej, lyder svaret, for de har ingen krystalkugle, der kan vise behovet for arbejdskraft i fremtiden. Medicin- og ingeniøruddannelserne er altså ikke sikre veje til et job i fremtiden, og det er faktisk ikke så overraskende.

Vi har længe vidst, at når virksomheder flytter deres produktion til udlandet (såkaldt offshoring), er det ofte Stem-disciplinerne (*Science, Technology, Engineering og Matematik*), der mister arbejdspladser. Det viser bl.a. en videnskabelig rapport fra 2011, som min kollega Jacob Munch fra Økonomisk Institut, KU, er medudgiver af. Årsagen er, at medicin eller ingeniøruddannelser i høj grad bygger på universal viden, der kan overtages af andre på kort tid.

Det overraskende er imidlertid følgende: Inden for humanistiske fag som sprog, kommunikation og kulturel viden stiger beskæftigelsen, når arbejdspladser flytter til udlandet, fordi succesfuld interaktion med mennesker på tværs af kulturer skaber enorm værdi, som ikke nemt kan erstattes.

Vores fælles fremtid var ikke noget, eksperterne i P1-programmet gad snakke om. Og hvad valgte Nikolai så? Han fulgte selvfølgelig eksperternes råd, droppede filosofi og valgte medicin. Desværre.